

REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 8

ABONAMENTUL

în Austro-Ungaria:
 un an 20 cor. pe 1/2
 10 cor.; pe 1/4 de an
 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 în România și
 în Franța pe an:
 40 franci.

Abonamentele nu se napolară

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.,
 de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
 primesc.

Ignoranță politică.

D-l Komjáthy Béla este un politician, care vorbește bucuros și vorbește multe, dar știe puține. Zelos și șovinist, îi place mai ales să atace în parlament guvernul pentru politica sa de naționalități. Mai zilele trecute cerea de la d-l Széll, ca guvernul să accepteze politica Prusiei contra Polonilor din Posen.

D-l Komjáthy, fără indoială, nu știa de cere, își închipuia că ia o atitudine foarte hotărâtă și națională.

D-l Széll, mai bine informat decât adversarul său, s'a mărginit a răspunde, să împregiurările din imperiul german și din Prusia nu se potrivesc cu cele din Ungaria, și s'a ferit a intra mai adânc în fondul chestiunii.

Nu pentru prima dată șovinismul maghiar invoacă în spriginul politiceii de maghiarizare atitudinea guvernului prusian față cu Polonii din Posen. S'a mai făcut aceasta atât în parlament, cât și afară de parlament, atât în țară, cât și în străinătate. La toate ocaziunile însă, când se făcea această provocare, ignoranța politică avea un rol principal. Politicianul maghiar, sau nu cunoștea stările de lucruri din Posen, sau conta la necunoștința stărilor de lucruri din Ungaria.

Este mai mult decât o îndrăzneală asemăna politicește imperiul german cu Ungaria.

Ca întindere imperiul german (fără coloniile) numără 540 mii Kl. pătrați, — Ungaria (cu Croația și Fiume) 325 mii Kl. pătrați. Ca populație Germania are 52 milioane, — Ungaria 17 milioane. Intre cele 52 milioane locuitori ai Germaniei sunt 48 milioane Germani (93 la sută), — în Ungaria sunt 7 milioane Maghiari (42 la sută) și 10 milioane Români, Slavi și Nemți (58 la sută).

Provincia Posen, anexată prin un act internațional regatului Prusiei, are o întindere de aproape 30 mii Kl. pătrați, cu 1.800.000 locuitori, între cari 700 mii sunt Germani. Pe întreaga întindere a imperiului german nu se mai găsește nicăieri o îngrămădire mai mare de rase străine ca în Posen. Prin urmare, din punct de vedere etnic-național provincia Posen reprezintă pentru Germania punctul cel mai slab.

Dacă căutam în Ungaria după «punctul slab», ajungem în perplexitate. Căci afară de părțile centrale întreaga țară este formată din așezări «puncte slabe», ba neasemenat mai slabe decât este Posen pentru Germania. Croația întreagă este pierdută deja pentru statul național-maghiar. La sud avem o întindere mare și anume comitatele Ca-

raș-Severin, Timiș, Hunedoara, Sibiu, Făgăraș și Bistrița, cari cuprind o suprafață de 33 mii Kl. pătrați. — mai mare decât Posen — cu 1 și jum. milioane locuitori. Pe această suprafață nu se găsește decât 80 mii Maghiari. La nord se întinde altă bucată de țară: comitatele Arva, Trencin, Lipto, Neusohl, Turocz, Saros și Sepeș — 20 mii Kl. pătrați. — cu 1 milion locuitori, între cari 24 mii Maghiari!

Cu alte cuvinte: Marele imperiu german cu 48 milioane Germani are un singur «punct slab», provincia Posen, unde însă tot se mai găsește încă 30 la sută Germani. Mica Ungarie cu 7 milioane Maghiari are o mulțime de așezări «puncte slabe», are Croația și părți considerabile ale țerei, la sud și la nord, unde Maghiarii sunt reduși până la 2 la sută. Și vorbărețul domn Komjáthy somează guvernul să accepteze politica principelui Bismarck față cu Polonii din Posen!

Dar pe ce și-a întemeiat principele Bismarck politica sa față cu Polonii din Posen? Eată pe ce.

El a zis: «În privința națională noi stăm 48 milioane Germani în fața a 2 milioane Poloni. Este evident, că într-o astfel de federațiune dorințele celor 2 milioane nu pot fi normative pentru celelalte 48 milioane, mai ales în timpuri, când hotărârile politice finale rezultă din voturile majorităților».

Noi Români nu ne-am împotrivi nici decât dacă guvernul unguresc ar accepta acest punct de vedere și ar aplica principiul politic al Cancelarului german la ocârmuirea Ungariei. În acest caz ministrul-președinte ar trebui să declare: că în privința națională noi stăm 7 milioane Maghiari în fața a 10 milioane Români, Slavi și Nemți. Este evident, că într-o astfel de federațiune dorințele celor 7 milioane nu pot fi normative pentru celelalte 10 milioane, mai ales în timpuri când hotărârile politice finale rezultă din voturile majorităților! Dl Komjáthy ar fi mulțumit cu această declarațiune?

Principele Bismarck a adăus, cu altă ocaziune, un al doilea motiv în spriginul politiceii sale față cu Polonii din Posen — provincie situată, precum se știe, la hotarele răsăritene ale imperiului. «Este o lipsă de dibăcie politică» — a zis Principele — «sau ignoranță politică, când la apărarea hotarelor răsăritene germane ne-am bizui pe aristocrația polonă și am crede că am pute să o facem pe aceasta undeva ca să apere cu sabia în mână pământul german».

După vederile lui Bismarck, Polonii sunt răi patrioți și nu le încredințăm nici mica bucată de hotar

german, unde ei sunt așezați. Dacă naționalitățile Ungariei sunt puse la rând cu Polonii din Posen și dacă guvernul Ungariei are să accepteze principiile politice ale guvernului prusian, ce oare are să se alcăgă din hotarele Ungariei maghiare? Incepând dela Leitha spre nord pe hotarul Ungariei, care trece prin comitatele Moșon, Pojon, Nitra, Trencin, Arva, Lipto, Sepeș, Saros, Zemplin, Ung, Bereg, Maramureș, Bistrița, Murăș-Turda, până la Ciuc și Treiscaune, nu stă nici un Maghiar; dela Brașov, Făgăraș, Sibiu, Hunedoara, Caraș-Severin, Timiș și Torontal tot Români în pașă; de aci încolo vin Croații până la Zala, și dela Zala în sus spre nord până la Leitha stau Nemții și șir. Dacă toți din Ungaria, câți nu sunt Maghiari, vor fi taxați ca «Poloni», nu se înspăimântă dl Komjáthy să aplice cuvântul Principelui Bismarck la stările din Ungaria și să se întrebe: cine va apăra cu sabia în mână pământul maghiar?

Eugen Brote.

Șvabii în luptă cu șovinismul. Neamul dovedit până acuma de cel mai slab în rezistență față cu tendința de maghiarizare, Șvabii au început să se miște și ei, treziți din somnolența lor letargică prin agresivitățile din ce în ce mai nechibzuite ale șovinismului.

La Timișoara a apărut ziarul cotidian «Deutsches Tagblatt für Ungarn», organ menit să apere interesele, drepturile și demnitatea poporului german din țara noastră poliglotă. Din articolul-program, publicat în fruntea numărului 1, dela 16 Dec. c., intitulat «Ce vrem noi», dăm următoarele:

«Libertate și lumină (Luft und Licht)! În acest sens ne apucăm de lucru pentru validitatea elementului german. Cultivând adevărata iubire de patrie, vom intra în luptă contra utopiei falșului patriotism, ca să contribuim la împrăștierea nenorocitelor și disensiunii ce s'au grămădit între popoarele Ungariei, ca frățietatea să se întărească pe acest pământ prin toleranță reciprocă, recunoaștere și dragoste. Vom face-o aceasta pentru consideratiunea pe care o datorim onoarei noastre și neamului nostru, pentru folosul și binele patriei noastre, pe care o iubim din tot sufletul».

Bun venit îi urăm confratelui german, și tărie în luptă!

Drumuri de apă. În ziua de 14 Dec. s'a ținut în Viena un congres, la care au luat parte reprezentanții austriei, germanii, și doi maghiari, un congres, care a discutat chestia facerii de canale prin cari să se lege Dunărea cu Moldova, Elba, Odera, ca astfel legându-se aceste riuri cu

marea-nordică, să se facă drumuri de apă atât de avantajoase pentru mișcarea comercială. Presa șovinistă maghiară se arată în parte nemulțămăită de congres, din motivul că Viena a fost desemnată ca centrul ramificațiunilor de canale, ear nu... Budapesta; și vociferează, că direcția Lueger intenționează eludarea intereselor maghiare, plănuiind cu timpul legarea Moldavei, după-ce va fi navigabilă, peste Galizia, cu Nistrul, așa că s'ar face concurență exportului din Ungaria prin producțiunile din Rusia, etc.

Congresul hotărăște să fie provocat guvernul austriac, să ia în mână sa facerea canalelor între Dunăre-Elba și Dunăre-Odera, îngrijind de suma necesară pe calea încasării trebuințelor pentru țară în baza § 14 din constituție.

La congres a luat parte și ministrul de comerț, baronul Coll, care într'un discurs avîntat arătând avantajile întocmirii numitelor canale, își exprimă credința, că ele vor pute să facă într'un timp destul de apropiat.

Gravaminele Croaților. În ședința de Sâmbătă, 15 l. c. n., a Dietei croate, s'au pus în discuție mai multe jalbe d'ale națiunii croate. Intre acestea se amintesc: propunerea deputatului Tomašić și soții, cari provoacă guvernul să insiste, ca articolul de lege VII din 1900 să fie pus în concordanță cu autonomia Croației; apoi propunerea deputatului Bauer și soții, cari cer esmiterea unei comisii de 9 inși, care să constate gravaminele, ce limba croată, ca limbă oficială a țerei, este expusă să îndure din partea Maghiarilor. — Asupra acestor propuneri se va aduce hotărîre în ședința proxima a Dietei croate.

În Camera română se urmează discuția asupra răspunsului la mesagiul. Au luat cuvîntul dl Tache Ionescu și Delavrancea, cari au apărat guvernul; dl Costinescu a criticat politica financiară, ear dl Ion Brăteanu, într'un discurs magistral a vestejit purtarea guvernului față cu țărani, și intențiile lui de a deschide străinilor drumul pentru aservirea economico-financiară a țării.

Selbăția „trocarilor“.

«Gazeta Transilvaniei» de Sâmbătă înregistrează la noutățile zilei următoare:

„Eforia școlară din loc, precum suntem informați, s'a grăbit a duce în deplinire hotărîrea delegațiunilor școlare, fără de-a mai aștepta decisiunea Consistoriului din Sibiu, ca for competent, și cu ziua de astăzi a scos din oficiu și beneficiu de director pe dl V. Onițiu, punându-se în flagrantă contradicție cu procedura prescrisă de regulamentul disciplinar din 1886».

Ca și când ar fi vorba de un simplu incident — bunăoară că un director de ziar oare-care, distrat întotdeauna, și-a uitat copilul în tramvai, — adorabila «Gazetă» nu are nici un cuvînt mai aspru în fața acestei revoltătoare pécătoșenii a «trocarilor»... Tare e de nervi dl Murășanu.

Din public.

Inaugurare de stabiliment medical.

In nou arangeatul meu stabiliment medical, cu aparate ustare in cura naturală se vor practica următoarele metode de lezure:

Cură de apă rece: sub conducere de specializat exerciții în mânășea tuturor aparatelor moderne, persoane aplicate până cum în sanatoriu, 15 bilete 6 fl 1 bilet 50 c. (Clienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală).

Băi electrică: pentru vindecarea reumatismului, podagrei, boalelor de nervi, astmă, boalelor de sânge, pentru vindecarea grămelor, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aici se cuprinde și cura de apă rece necesară). Cei cu boală de inimă o pot folosi fără pericol. Bolnavii neapți pentru această cură vor fi refuzați.

Băi maure: pentru boale femeiești, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Băi de pucioasă: pentru boale de inimă, nervoase și organice, inimă îngrășată, vasele de sânge încropate, lenevirea intestinelor, anemie, nervozitate și boale de femeie. 15 bilete 16 fl. 1 bilet 1 fl. 25 cr.

Băi de sare: pentru casuri mai puțin grele de boale amintite la băile de pucioasă. 15 bilete 11 fl. 1 bilet 80 cr.

Băi de sare sulfuroase: pentru casurile mai grave de boale amintite la băile de pucioasă. 15 bilete 18 fl. 1 bilet 1 fl. 30 cr. (Băile sulfuroase vor putea fi urmate numai de la 20 luna curentă).

Băi electrice. Băi feradice și galvanice: pentru nervozitate, slăbire de nervi, incoordonare, isterie, tremurat de bătrânețe, vârstă, și leziunea morfinismului. 15 bilete 15 fl. 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalajii: în cameră de inhalajii contra boalelor de gât și de plămâni. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica suedeză pentru copii, contra îngustimii pieptului, boalei de cord și cocoașe; pentru grăsimea cordului, boale de intestine și ficat, boale de inimă orga-

nice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după gravitatea cazului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fie care bolnav poate fi tratat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Orice faptuire se întâmplă sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e deschis dela orele 6 dimineața până la 7 seara; ordinațiunii dim. orele 8—9, d. am. 2—4.

Dr. HECHT,

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) No. 3.
(Intrare în stradă vis-à-vis de Teatru,
între prăvăliile Maresch și Szabó).
Telefon 270.

A apărut

Calendarul pe anul 1901

în editura Tipografiei Diecesane
(Arad).

Material foarte variat cuprinzând:

literatură,

istorie,

afaceri bisericești,

parte economică,

tîrgurile,

porcețe de tot felul

și 22 ilustrațiuni (chipuri).

Între acestea: *portretul P. S. Sale Episcopului Goldiș.* —

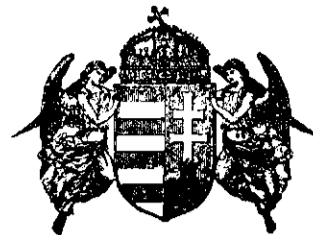
Dintre tablourile dela instalare, Prea Sfințit Episcopii Popea și Goldiș pe pragul bisericii (îmbrăcați în ornate), 8 chipuri cu călăreții și mulțimea mare dela instalare; biserica rom. ort. din Oradea (2 chipuri: exteriorul și înconostasul bisericii!), Reședința episcopescă de vară din Arad-Gaiu.

— *Toate pe hârtie fină, încât ori-care se va putea pune în ramă.* —

Prețul calendarului va fi moderat, ca și cel mai aerac să și-l poată procura.

Celor cari vor desface din aceste calendare, se va da rabat. Se atrage atenția d-lor preoți și învățători.

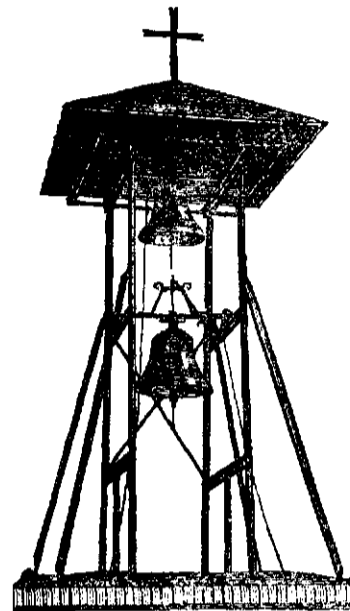
Premiat cu medaliă cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896



Turnătoria de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric



se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adjuștări de fer bătut, construite spre a le întorci cu ușurință în ori ce parte, în data ce clopotele sunt bătute de o latură prin ceea-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scanelor de fer bătut, de sine stătător, — spre adjuștarea clopotelor vechi cu adjuștare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuț și franco.

505 12—

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“
următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Consistor ilustrată cu charți geografice	—	—70
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	—	1.—
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2.—
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4.—
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2.50
8.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	1.20
Prețul „Coroanei“	—	1.60
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția	—	1.—
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	1.—
11.) „Teoria Dramel“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	3.60
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	1.60
13.) „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Genț.	—	5.—
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1.50
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	1.20
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Niclae Stefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 3 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fle-care op 10 fleri spese postale.